

Dosarul nr. 2ra-32/20

Instanța de fond: Judecătoria Soroca, sediul Florești – M. Nicorici

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Gheorghieș, E. Bejenaru, A. Toderaș

ÎNCHEIERE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Lidia Dogotaru împotriva Asociației de Economii și Împrumut „Acces Rapid” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a altor plăți salariale, repararea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 09 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de către Lidia Dogotaru, s-a casat parțial hotărârea din data de 14 decembrie 2018 a Judecătoria Soroca, sediul Florești, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri,

constată:

La 23 martie 2016 Lidia Dogotaru a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Asociației de Economii și Împrumut „Acces Rapid” (în continuare AEÎ „Acces Rapid”), prin care a solicitat repunerea în termenul de depunere a acțiunii, anularea ordinului nr. 4 din 05 aprilie 2015, restabilirea în funcția de contabil-șef, încasarea salariului pentru anul 2000 în sumă de 1 100 lei și penalității de 0,1% la salariu în sumă de 7 397,50 lei, încasarea sumelor pentru concediile nefolosite pe perioada 2000-2010, 2014 și pentru lunile ianuarie, februarie, martie 2015, ce constituie suma de 56 250,06 lei și ajutoarele materiale la concedii, ce constituie suma de 38 810,11 lei, încasarea salariului pentru 01-02 aprilie 2015, ce constituie 333,34 lei și penalitatea de la 01 aprilie 2015 până la 30 iulie 2017, ce constituie 406,34 lei, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă în total suma de 212 799,57 lei, încasarea prejudiciului material și moral conform art. 329 Codul muncii, încasarea penalității pentru fiecare zi de întârziere 0,1 la sută din suma neplătită în termen, ce constituie

127 983,96 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 lei, a cheltuielilor de transport în sumă de 200 lei și cheltuielile pentru starea sănătății și procurarea medicamentelor în mărime de 4 908,64 lei. (f.d. 4-5,61-64,87-90,97-100,102-110,117-120,126-130,132-135,137-14,169-173, vol.I)

În motivarea cererii de chemare în judecată Lidia Dogotaru a indicat că la 03 aprilie 2015, prin cerere a solicitat concediu, însă din cauza problemelor sale de sănătate cât și ale soțului, cererea a prezentat-o angajatorului abia la 10 aprilie 2015, când a fost informată că la 05 aprilie 2015 a fost eliberată din serviciu pentru lipsă nemotivată de la serviciu. Totodată, i-a fost eliberat carnetul de muncă.

În perioada de la 03 aprilie până la 10 aprilie 2015 angajatorul nu a emis un ordin, prin care să constituie o comisie pentru efectuarea anchetei de serviciu, careva explicații și lămurire privind pretinsa lipsă nemotivată de la serviciu nu i s-a solicitat. De asemenea, nu cunoaște dacă a fost emis vreun ordin de sancționare. În opinia Lidiei Dogotaru se consideră angajată în funcție, deoarece în carnetul de muncă lipsesc înscrieri că a fost concediată.

Lidia Dogotaru a susținut că angajatorul nu i-a explicat modul de contestare a acțiunilor și actelor angajatorului, astfel, a depus plângere la Inspekția Teritorială de Muncă – Bălți. Răspunsul din 18 decembrie 2015 a parvenit în adresa reclamantei abia la 27 ianuarie 2016, prin care i s-a comunicat că a fost sancționată și eliberată din funcție nelegitim.

Reieșind din circumstanțele expuse, în opinia reclamantei termenul, prevăzut de lege pentru depunerea acțiunii începe a curge din 27 ianuarie 2016.

În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă Lidia Dogotaru la 22 februarie 2016 s-a adresat la AEÎ „Acces Rapid” cu cerere. Prin răspunsul nr. 2 din 03 martie 2016 angajatorul a respins solicitările din cerere.

Respectiv, la 23 martie 2016 a depus cerere de chemare în judecată, solicitând totodată repunerea acțiunii în termen.

Prin hotărârea din data de 14 decembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Florești s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Lidia Dogotaru împotriva AEÎ „Acces Rapid” privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă. (f.d.206,211-219, vol.I)

Pentru a decide astfel, instanța de fond a conchis prin prisma art. 355 din Codul muncii că pretențiile Lidiei Dogotaru cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, a prejudiciului material, molar și a penalităților este prescrisă, ori ordinul nr. 4 din 05 aprilie 2015, prin care aceasta a fost concediată i s-a adus la cunoștință la 10 aprilie 2015, fapt confirmat prin procesul – verbal privind refuzul salariatei de a lua cunoștință cu ordinul. Instanța de fond a reținut că cursul termenului de prescripție pentru apărarea dreptului încălcat pe calea intentării unei acțiuni pentru Lidia Dogotaru a început să curgă la 05 aprilie 2015, data emiterii ordinului de concediere. Totodată, deși a solicitat repunerea în termen de înaintare a acțiunii, Lidia Dogotaru nu a adus careva argumente plauzibile și confirmate prin probe care ar justifica repunerea în termenul omis.

Argumentul reclamantei precum că începând cu data de 03 aprilie 2015 intenționa să-și ia concediul anual plătit pentru anul 2014, nu a fost reținut de instanța de fond, ori

cererea a fost prezentată angajatorului abia la 10 aprilie 2015, neprezentând careva probe care ar confirma absența motivată de la locul de muncă la 03 aprilie 2015.

Cu referire la pretențiile Lidiei Dogotaru privind încasarea indemnizației pentru concediile nefolosite pentru perioada 2000-2010, 2014 și pentru lunile ianuarie, februarie, martie 2015, instanța de fond a reținut că pe parcursul anilor 2000-2010 Lidia Dogotaru nu a depus cereri privind acordarea concediului anual, acordarea compensațiilor pentru concediile nefolosite, sau pentru acordarea ajutorului material, neprezentând careva probe în acest sens. Astfel, instanța a ajuns la concluzia de a respinge și acest capăt de cerere.

Instanța de fond prin prisma art. 165¹ din Codul muncii a reținut ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la acordarea ajutorului material, ori acordarea ajutorului material este un drept al angajatorului și nu o obligație, care poate fi oferită reieșind din eficiența, productivitatea salariatului și beneficiul întreprinderii, la caz, nu au fost prezentate probe ce ar confirma că în această perioadă AEÎ „Acces Rapid” a acordat salariaților ajutor material.

Nu a fost reținută ca fiind întemeiată nici pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, ori pentru a angajarea răspunderii angajatorului trebuie să existe vina acestuia și contestarea sumelor ce se cuvin salariatului la eliberarea din serviciu.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 09 iulie 2019 a admis apelul declarat de Lidia Dogotaru, a casat parțial hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14 decembrie 2018, în partea ce ține de încasarea indemnizației pentru concediul nefolosit și în această parte a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis parțial cerința înaintată, a încasat de la AEÎ „Acces Rapid” în beneficiul Lidiei Dogotaru suma indemnizației pentru concediul nefolosit pentru anii 2014 – 2015 în mărime de 7 458 lei și suma de 800 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, a respins pretenția Lidiei Dogotaru privind încasarea sumei indemnizației pentru concediul nefolosit pentru anii 2000 – 2010, ca tardivă, în rest a menținut hotărârea. (f.d. 38, 39-50, vol.II)

Instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia instanțe de fond cu privire la tardivitatea pretențiilor Lidiei Dogotaru privind anularea ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată, a prejudiciului material și moral și penalităților, ori salariața, cunoscând despre emiterea ordinului nr.4 din 05 aprilie 2015, fapt confirmat prin procesele-verbale din 05 aprilie 2015 și din 10 aprilie 2015 și prin plângerea adresată la Inspekția Teritorială de Muncă – Bălți, nu a prezentat careva probe justificative, care ar îndreptăți omiterea de către aceasta a termenul stabilit de Codul muncii.

Referitor la pretenția Lidiei Dogotaru cu privire la încasarea sumelor pentru concediile nefolosite pe perioada 2000-2010, instanța de apel în temeiul art. 355, alin. (1), lit. b) din Codul muncii a reținut-o ca fiind tardivă. Pretenția privind încasarea sumelor pentru concediile nefolosite pe perioada 2014 și pentru lunile ianuarie, februarie, martie 2015 instanța de apel a reținut-o ca fiind întemeiată, ori AEÎ „Acces Rapid” recunoaște această pretenție și a prezentat calculul.

Subsecvent admiterii pretenției cu privire la încasarea sumelor pentru concediile nefolosite pe perioada 2014 și pentru lunile ianuarie, februarie, martie 2015 instanța de apel în temeiul art. 96, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă a dispus încasarea

de la partea care a pierdut procesul în beneficiul părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 10 septembrie 2019 Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond și casarea parțială a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a dispune repunerea în termen de înaintare a acțiunii, admiterea tuturor pretențiilor indicate în cererea de concretizare a acțiunii din data de 24 iulie 2018. (f.d. 59-61, vol.II)

În motivarea recursului Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, a indicat că instanțele de judecată nu au ținut cont de încălcările angajatorului la emiterea ordinului de sancționare.

În opinia reclamantei și a avocatului acesteia este stranie poziția instanțelor de judecată privind respingerea repunerii în termenul de înaintare a acțiunii pe motiv că nu au fost prezentate probe care ar justificat repunerea în termenul omis, ori nu poate fi reținută ca probă răspunsul Inspecției Teritoriale de Muncă – Bălți din 18 decembrie 2015 în care se menționează că aceasta a fost sancționată nelegitim.

De asemenea, instanțele de judecată nu au reținut că AEÎ „Acces Rapid” a încălcat prevederile art. 116, art. 118, alin. (1) din Codul muncii, ori din vina angajatorului nu au fost programate concediile anuale, nu a luat măsurile necesare pentru ca salariații să folosească concediile de odihnă în fiecare an calendaristic, iar potrivit alin (4) al art. 118 din Codul muncii este interzisă neacordarea concediului de odihnă anual timp de 2 ani consecutiv.

La 27 septembrie 2019, în conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs AEÎ „Acces Rapid”, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. 65, vol.II).

În întâmpinarea recursului declarat de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, la 15 octombrie 2019 AEÎ „Acces Rapid” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului, ori recurenta nu a invocat temeiurile declarării recursului precum prevede art. 432 din Codul de procedură civilă, nu a invocat normele de drept material sau a normelor de drept procedural, care ar fi fost încălcate de instanța de apel, toate argumentele invocate deja au fost examinate de instanțele de judecată. (f.d. 67, vol.II)

În conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din data de 09 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusă de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, care este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin scrisoarea din 30 iulie 2019, Curtea de Apel Bălți a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 09 iulie 2019 (f.d. 51, vol.II). Potrivit avizelor de recepție Lidia Dogotaru a recepționat copia deciziei la 03 august 2019, iar avocatul Valentin Golubciuc la 05 august 2019. (f.d. 53-54, vol.II). Totodată, este de menționat că decizia instanței de apel a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la 29 iulie 2019.

Drept consecință, instanța de recurs consideră că cererea dedusă judecătii a fost declarată în termenul prevăzut de lege.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Lidia Dogotaru, reprezentată de avocatul Valentin Golubciuc, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru